

z dnia 21 maja 2014 r.

w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2016

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz 135 ze zm.) Rada Miejska Konstancin-Jeziorna uchwala co następuje:

§ 1. Uchwała Program Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2016 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza Burmistrzowi Gminy Konstancin-Jeziorna

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Andrzej Cieślowski

Uzasadnienie

Do uchwały Nr 576/VI/44/2014 Rady Miejskiej Konstancin-Jeziorna z dnia 21.05.2014 r. w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2016

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 poz. 135 ze zm) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Program wyznacza kierunki działań podejmowanych przez gminę na rzecz:

- wzmocnienia rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji,
- wspierania dzieci i młodzieży w kształceniu i rozwoju,
- zapewnienia rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego.

Program zakłada kontynuację i rozwój dotychczas realizowanych w gminie usług na rzecz dzieci , młodzieży i rodzin z dziećmi, oraz wdrażania nowych form wsparcia rodziny przewidzianych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Mając powyższe na uwadze podjęcie przedmiotowej uchwały jest niezbędne.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Andrzej Cieślowski

Załącznik do Uchwały Nr 576 /VI /44 /2014
Rady Miejskiej Gminy Konstancin-Jeziorna z dnia

Program
Wspierania Rodziny
w Gminie Konstancin-Jeziorna
na lata 2014-2016

2014

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA	4
2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA	6
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE	11
4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	11
4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN.....	12
4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM	14
4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM	17
4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU	24
4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNĄ.....	31
4.7. RODZINA I DZIECKO POD KURATELĄ SĄDOWĄ	32
4.8. ANALIZA SWOT	33
4.9. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE.....	35
5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	37
6. REALIZACJA PROGRAMU	42
SPIS TABEL I WYKRESÓW	45

WPROWADZENIE

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz rodzin powinna koncentrować się na wyrównywaniu pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzeniu dla nich równych szans oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego, natomiast działania podejmowane na rzecz dzieci winny mieć na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń.

Z punktu widzenia polityki społecznej, która odpowiada za tworzenie warunków samodzielnego funkcjonowania rodziny, rodzina i dziecko stanowią przedmiot niejako selektywnego zainteresowania. Jest tak dlatego, że odnosi się ono zwłaszcza do tych rodzin i pochodzących z nich dzieci, które na pewnym etapie swojego życia stają się bezradne i marginalizowane.

Czynników powodujących bezradność i marginalizację rodziny jest wiele. Co budzi niepokój, ich liczba w ostatnim okresie wzrasta. Jedną z głównych przyczyn zwiększania się zjawisk niepożądanych, godzących w dobro rodziny i dziecka, jest wyczerpanie się więzi społecznych spajających struktury rodziny, wprowadzające element rozchwiania równowagi i harmonii w ich życiu.

Możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane, daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności powinien on być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz .U. z 2013 r. poz.135 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Istnieje wiele definicji rodziny. Najogólniej określa się ją jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia. Elementem wyróżniającym rodzinę jest wspólnota mieszkaniowa, tworząca najczęściej jedno gospodarstwo domowe, które może obejmować dwa, a nawet trzy pokolenia. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Ogólnie rzecz ujmując, rodzinę charakteryzuje współwystępowanie takich elementów, jak: wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieuświadomionego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Dziecko, podobnie jak rodzina, nie posiada jednoznacznej definicji. Według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności prawnych. W Kodeksie karnym osobę do ukończenia 17. roku życia uważa się za nieletnią. Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają

rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat.

Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18 roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw opieki społecznej organu gminy lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16. stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt 16. pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym dokumentem zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej postanowienia dotyczą osób, które nie ukończyły 18. roku życia i obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się: zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność pogodzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Konstancin-Jeziorna jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie piaseczyńskim w województwie mazowieckim. Na jej obszarze znajduje się miasto Konstancin-Jeziorna oraz 22 sołectwa obejmujące 24 następujące miejscowości: Bielawa, Borowina, Cieciszew, Cieszyca, Czarnów, Czernidła, Dębówka, Gassy, Habdzin, Kawęczyn, Kawęczynek, Kępa Oborska, Kępa Okrzewska, Kierszek, Łęg, Łyczyn, Obory, Obórki, Okrzeszyn, Opacz, Parcela, Piaski, Słomczyn, Turowice.

Siedziba gminy – miasto Konstancin-Jeziorna – położone jest w aglomeracji warszawskiej, ok. 20 km na południe od centrum Warszawy. Powierzchnia gminy liczy 78,63 km². Od południa graniczy ona z gminą Góra Kalwaria, od zachodu z gminą Piaseczno. Wschodnią granicę wyznacza koryto rzeki Wisły. Po przeciwnej stronie Wisły leżą gminy Otwock, Józefów i Karczew.

Gmina Konstancin-Jeziorna ma dobre połączenie ze stolicą i południową częścią województwa poprzez drogę wojewódzką nr 724 (Warszawa – Góra Kalwaria), stanowiącą przedłużenie „Wisłostrady” w kierunku południowym. Z kolei droga wojewódzka nr 721 (Duchnow – Nadarzyn) łączy gminę Konstancin-Jeziorna z trasami drogowymi, które łączą Warszawę z Katowicami i Krakowem.

W 2012 roku na terenie gminy Konstancin-Jeziorna funkcjonowało 3.747 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 75 należało do sektora publicznego, natomiast 3.672 należało do sektora prywatnego. Działały one głównie w następujących sekcjach gospodarki narodowej: handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (940 podmiotów), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (439 podmiotów), budownictwo (398 podmiotów), oraz przetwórstwo przemysłowe (278 podmiotów).

Sieć placówek oświatowo-wychowawczych na terenie gminy tworzą 4 przedszkola, 6 szkół podstawowych i 5 szkół gimnazjalnych. Ponadto na terenie gminy, w mieście Konstancin-Jeziorna, funkcjonuje żłobek, a także Szkoła Muzyczna, 1 niepubliczna szkoła podstawowa, 1 niepubliczne Gimnazjum, 11 niepublicznych przedszkoli i 2 niepubliczne punkty przedszkolne. W mieście funkcjonują również 2 świetlice środowiskowe, które zapewniają opiekę dzieciom po zajęciach lekcyjnych poprzez zagospodarowanie czasu wolnego, pomoc w odrabianiu prac domowych, a także działania z wybranymi elementami Gminny Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Działalność kulturalno-oświatową na terenie gminy prowadzi Konstanciński Dom Kultury, który ma na celu upowszechnianie i ochronę kultury, zachęcanie konstancińskiej społeczności do aktywnego uczestnictwa w kulturze, a także stwarzanie warunków do komunikacji społecznej. W Konstancińskim Domu Kultury działa wiele klubów skierowanych do mieszkańców gminy (m.in.: Klub Seniora, Klub Podróżnika, Klub Rodziców, Klub Fotograficzny F8, Dyskusyjny Klub Książki, Klub Miłośników Robótek Ręcznych). Konstanciński Dom Kultury jest też organizatorem różnych wystaw i imprez cyklicznych. Przy Domu Kultury działają również zespoły muzyczne. Należą do nich:: Chór Grapa Gospel Family specjalizujący się w wykonawstwie muzyki gospel i negro spirituals, który w swoim repertuarze ma pieśni religijne; Chór Seniora skupiający członków kół seniora działających przy Konstancińskim Domu Kultury; Big Band Rondo Konstancin – orkiestrę wykonującą muzykę marszową, patriotyczną, religijną, znane i lubiane przeboje muzyki rozrywkowej, klasykę big bandu oraz dixieland.

W gminie funkcjonuje Biblioteka Publiczna w Konstancinie-Jeziornie z 4 filiami we wsiach: Grapa, Opacz, Słomczyn, Skolimów.

Zadania służby zdrowia w mieście realizuje 5 zakładów opieki zdrowotnej (w tym 4 niepubliczne), powstają 3 nowe (niepubliczne). Na terenie gminy funkcjonuje 9 aptek i punktów aptecznych.

Ponadto należy zaznaczyć, że Konstancin-Jeziorna jest miejscowością uzdrowiskową. W skład obiektów uzdrowiskowych wchodzi: Tężnia Solankowa, Zakład Przyrodolecznicy „Biały Dom”, Szpital Rehabilitacji Kardiologicznej „Biały Dom”, Sanatorium Uzdrowiskowe „Przy Źródle”, Szpital Rehabilitacji Kardiologicznej, Szpital Rehabilitacji Neurologicznej.

4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Konstancin-Jeziorna została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców, analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która w obszarze „Rodzina, dziecko i młodzież” została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy.

4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Na koniec 2012 roku gmina Konstancin-Jeziorna liczyła 23.753 mieszkańców, w tym 12.539 kobiet, które stanowiły 52,8% ogółu ludności.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy ulegała zmianom. W latach 2010-2012 liczba dzieci i młodzieży ulegała niewielkim wahaniom, liczba osób w wieku produkcyjnym malała, a liczba osób starszych rosła. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	4.398	4.382	4.385
liczba osób w wieku produkcyjnym	15.155	15.056	15.007
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	4.157	4.247	4.361
Ogółem	23.710	23.685	23.753

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Konstancinie-Jeziornie.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba urodzeń żywych	279	237	251
liczba zgonów	258	280	253
przyrost naturalny	21	-43	-2

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Konstancinie-Jeziornie.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-118	-343	-149
saldo migracji w ruchu zagranicznym	10	1	-2
saldo migracji ogółem	-108	-342	-151

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Konstancinie-Jeziornie.

W analizowanym okresie gminie odnotowano wahania zarówno w liczbie dzieci i młodzieży (która była najwyższa w 2010 r. a najniższa w 2011 r.), jak i w liczbie zgonów (których z kolei było najwięcej w 2011 r. a najmniej w 2012 r.). Zaowocowało to znacznymi wahaniami przyrostu naturalnego (21 w 2010 roku, -43 w 2011 roku, -2 w 2012 roku). Natomiast saldo migracji w latach 2010-2012 było stale niekorzystne (-108 w 2010 r., -342 w 2011 r. i -151 w 2012 r.).

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na jedną, bardzo istotną kwestię, która odnosi się do bardzo dużej ilości osób w wieku produkcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym. Aktualnie różnica pomiędzy osobami w wieku produkcyjnym, i poprodukcyjnym jest właściwa, gdyż liczba osób w wieku produkcyjnym jest ponad 3 razy większa. W przyszłości jednak ta tendencja się odwróci i osób w wieku poprodukcyjnym będzie znacznie więcej niż w wieku produkcyjnym.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb seniorów. W tym przypadku trzeba będzie udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN

W latach 2010-2012 liczba mieszkań będących w zasobach gminy Konstancin-Jeziorna malała (z 1.038 w 2010 r. do 829 w 2012 r.). Tym samym malała również liczba izb mieszkalnych (z 1.910 w 2010 r. do 1.446 w 2012 r.). Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosiła 37,43 w 2010 r., 38,85 w 2011 r., 25,36 w 2012 r. Na podobnym poziomie była przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę, która wynosiła 15,09 m² w 2010 r., 15,28 m² w 2011 r. i 14,48 m² w 2012 r. Należy dodać, że w 2011 r.

oddano do użytku 105 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 4.065,39 m². Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba mieszkań	1.038	995	829
liczba izb	1.910	1.855	1.446
powierzchnia użytkowa mieszkań (w m ²)	38.851,10	38.658,48	31.543,88
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	37,43	38,85	35,36
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (w m ²)	15,09	15,28	14,84
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	0	105	0
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	0	253	0
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	0	4.065,39	0

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Konstancinie-Jeziornie.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	1.093	970	1.045
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	1.093	970	1.045
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	201.375,94	201.019,17	236.435,75

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2010-2012 liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych wahała się od 1.093 w 2010 r. poprzez 970 w 2011 r. do 1.045 w 2012 r. Analogicznie do liczby przyznanych dodatków mieszkaniowych zmieniała się liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy. Wartość przyznanych dodatków także ulegała wahaniom (201.375,94 zł w 2010 r., 201.019,17 zł w 2011 r., 236.435,75 zł w 2012 r.).

4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Analiza sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w placówkach oświatowych, funkcjonujących w gminie Konstancin-Jeziorna. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne dzieci i uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 6 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub, w przypadku ich braku, dyrektorów – z następujących placówek oświatowo-wychowawczych:

- Zespół Szkół nr 1 w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 405).
- Zespół Szkół nr 2 w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 453),
- Zespół Szkół nr 3 w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 500),
- Zespół Szkół nr 4 w Słomczynie (liczba uczniów: 252),
- Zespół Szkół Integracyjnych nr 5 w Konstancinie-Jeziornie (liczba uczniów: 205),
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. M. Rataja w Opaczu (liczba uczniów: 105),

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, 5 placówek zatrudnia logopedę i psychologa (logopedy nie zatrudnia tylko SP nr 6 w Opaczu, a psychologa ZS nr 1 w Konstancinie-Jeziornie- ma psychologa), a w 4 szkołach (oprócz ZS nr 4 w Słomczynie i SP nr 6 w Opaczu) dyżuruje pielęgniarka zatrudniona przez ZOZ.

Wszystkie placówki prowadzą na swoim terenie dożywianie uczniów, przy czym niektóre widzą konieczność objęcia nim większej liczby uczniów.

Również wszystkie placówki dają możliwość korzystania z sali gimnastycznej i Internetu. Natomiast tylko w jednej ze szkół funkcjonują klasy integracyjne (ZSI nr 5 w Konstancinie-Jeziornie).

Wszystkie placówki oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać zróżnicowanych tematycznie kół zainteresowań, m.in. sportowych, przedmiotowych, teatralnych, chóru, zajęć dla uczniów zdolnych.

Wszystkie placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są zajęcia wyrównawcze (6 szkół), korekcyjno-kompensacyjne (5), logopedyczne (6), socjoterapeutyczne (3) oraz psychoterapeutyczne (5),

prowadzone są również zajęcia rewalidacyjne, rozwoju społeczno-emocjonalnego, treningi koncentracji.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, na dwa sposoby, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na alkoholizm oraz inne uzależnienia. Dużym problemem dosięgającym dzieci, młodzież i ich rodziny jest brak środków finansowych, spowodowany głównie przez bezrobocie. Ankietowani zwrócili również uwagę na rozpad rodzin, zaniedbania oraz brak możliwości spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, respondenci stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 6. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech	
	występuje (liczba ujawnionych przypadków)	nie występuje
sięganie po alkohol	5 (18)	1
sięganie po narkotyki	1 (2)	5
palenie papierosów	5 (33)	1
ucieczki z domu	2 (4)	4
kradzieże	5 (8)	1
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	5 (28)	1
autoagresja	2 (2)	4
przestępczość ujawniona	2 (4)	4
niszczanie mienia szkolnego	3 (6)	3
udział w grupach negatywnych	1 (1)	5
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	6 (31)	0
przemoc w rodzinie	4 (5)	2
zaniedbanie przez dom	6 (53)	0
wykorzystywanie seksualne	0	6

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: zaniedbanie przez dom, problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, m.in. na skutek dopuszczenia się kradzieży, palenie papierosów, agresję i przemoc.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Podkreślali potrzebę wnikliwego przyglądania się sytuacji rodzinnej w obszarze zaniedbania przez rodziców i przemocy w rodzinie. Zwracali również uwagę na badania w obszarze profilaktyki uzależnień i przemocy, a także na sposoby spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.

Działania profilaktyczne podejmowane w szkołach

W placówkach oświatowo-wychowawczych podejmowane są różnorodne działania wychowawcze i profilaktyczne. Wśród nich przeprowadzane są warsztaty profilaktyczne oraz zajęcia psychoedukacyjne i socjoterapeutyczne. Prowadzone są również rozmowy i prelekcje z uczniami, apele szkolne oraz zajęcia z doradztwa zawodowego.

Badania i działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę prowadzenia profilaktyki dotyczącej cyberprzemocy, narkotyków i alkoholizmu. Respondenci stwierdzili również, że trzeba zorganizować zajęcia dotyczące komunikacji interpersonalnej, a także zajęcia pomocowe w rozwiązywaniu konfliktów.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

W opinii pięciu z sześciu przedstawicieli ankietowanych placówek, współpraca nauczycieli z rodzicami jest zadowalająca. W jej ramach rodzice uczestniczą w uroczystościach i imprezach szkolnych, odbywają się zebrania szkolne oraz indywidualne spotkania. Rodzice pomagają również w realizacji działań profilaktycznych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

Przedstawiciele 5 z 6 badanych placówek stwierdzili, że współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny jest zadowalająca.

Do podmiotów, z którymi szkoły utrzymywały kontakt zaliczono: Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Policję, Sąd Rodzinny, kuratorów, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Urząd Miasta i Gminy, Centrum Wolontariatu, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, a także świetlice socjoterapeutyczne i Ochotniczą Straż Pożarną.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia im szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Postulat ten dotyczył głównie tworzenia nowych ogólnodostępnych miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży (jak np. plac zabaw, lodowisko) oraz zwiększenia ilości zajęć pozalekcyjnych.

Wśród innych potrzeb dzieci i młodzieży ankietowani wskazali również na potrzebę pomocy materialnej najuboższym.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na organizację zajęć pozalekcyjnych. Wskazywali również na pracę zarówno z dziećmi jak i z rodzicami.

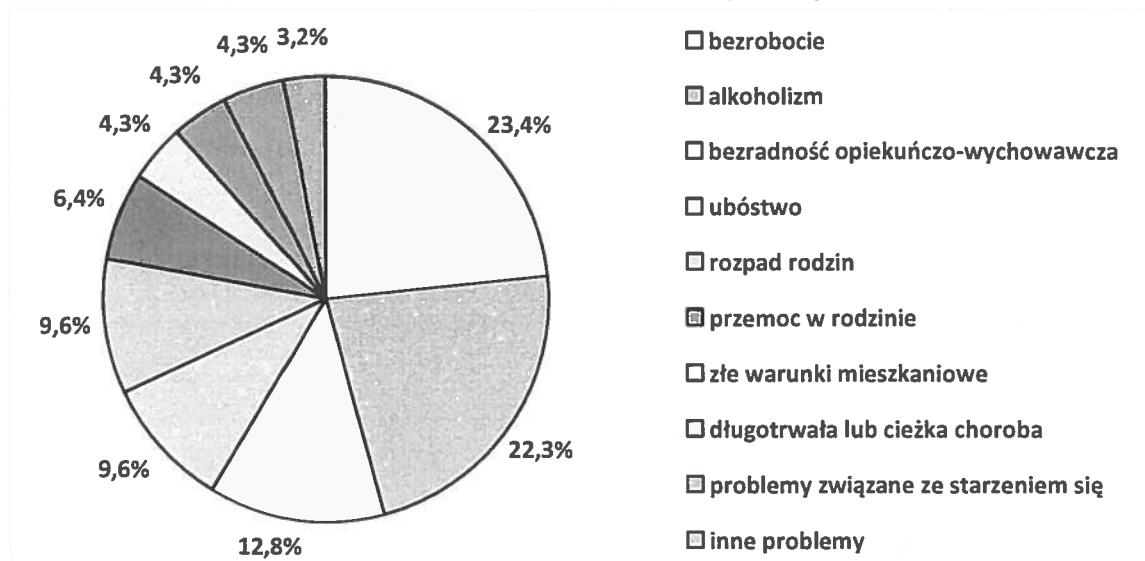
4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. burmistrza, sołtysów, radnych, pracowników Urzędu Miasta i Gminy, przedstawicieli placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, Policji, organizacji pozarządowych, Kościoła) oraz mieszkańców gminy.

Do analizy przedłożono w sumie 31 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji rodziny i dziecka w gminie.

W pierwszej kolejności poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą rodziny mieszkające w gminie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające rodziny mieszkające w gminie

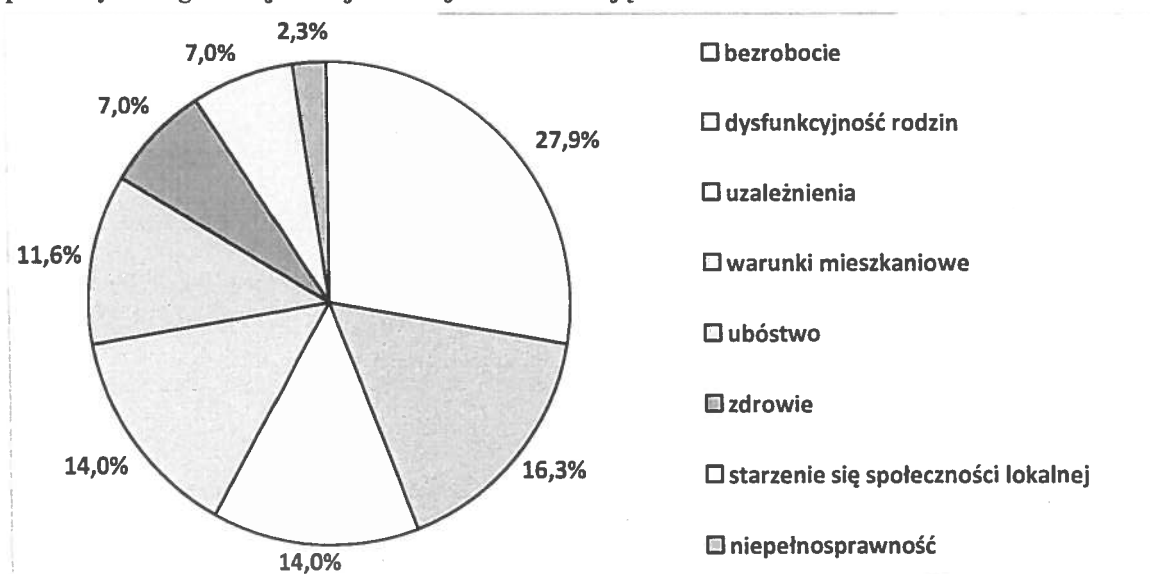

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do najpoważniejszych problemów, które najczęściej dotykają rodziny mieszkające w gminie, respondenci zaliczyli bezrobocie (23,4%), w dalszej kolejności wskazali na alkoholizm (22,3%) oraz bezzadność opiekuńczo-wychowawczą (12,8%). Zwrócili również uwagę na ubóstwo i rozpad rodzin (po 9,6%), a także na przemoc w rodzinie (6,4%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (27,9%), dysfunkcyjność rodzin (16,3%), uzależnienie i warunki mieszkaniowe (po 14%). W dalszej kolejności wymieniono ubóstwo (11,6%), zdrowie i starzenie się społeczności lokalnej (po 7%) oraz niepełnosprawność (2,3%).

Czynniki, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w gminie

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie czynników, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w gminie. W odpowiedziach ankietowani najczęściej wspominali o problemach, z którymi zmagają się rodziny, a które rzutują na sytuację dziecka, tj. alkoholizm, przemoc, trudna sytuacja materialna (ubóstwo), problemy rodzinne. Wskazywali również na problem złych warunków mieszkaniowych, małej ilości miejsc w świetlicach środowiskowych, brak miejsc do spędzania czasu wolnego, a także na zbyt ubogą ofertę zajęć pozalekcyjnych. Ankietowani wymienili także bezrobocie, narkomanię oraz negatywny wpływ rówieśników.

Najważniejsze problemy związane z dziećmi i młodzieżą w gminie

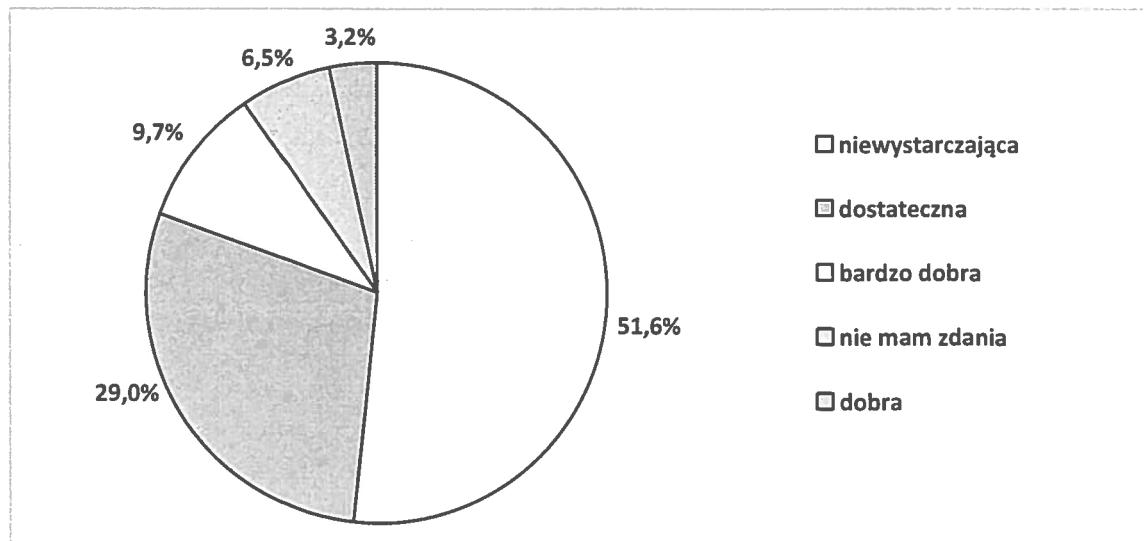
W odpowiedzi na następane pytanie, ankietowani zidentyfikowali problemy, z jakimi zmagają się dzieci i młodzież w gminie. Za najważniejszy z nich uznali problem uzależnień od alkoholu i narkotyków.

Innym problemem jest także brak miejsc spędzania wolnego czasu i brak dostępu do zajęć dodatkowych. Respondenci do problemów dzieci i młodzieży w gminie zaliczyli również brak zainteresowania ze strony rodziców, przemoc, brak autorytetów, a także przestępczość.

Problemy te, zdaniem respondentów w przypadku nikłego zainteresowania ze strony rodziców pogłębiają niedostosowanie społeczne młodego pokolenia. Deficyt pozytywnych wzorców w rodzinie, autorytetu wśród dorosłych skutkuje brakiem szacunku dla wychowawców i osób starszych.

Niejako w uzupełnieniu odpowiedzi na pytania o czynniki, które ograniczają prawidłowy rozwój osób w wieku przedprodukcyjnym, oraz o problemy, które występują wśród nich najczęściej, ankietowani wyrazili opinie na temat organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie. Otrzymane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

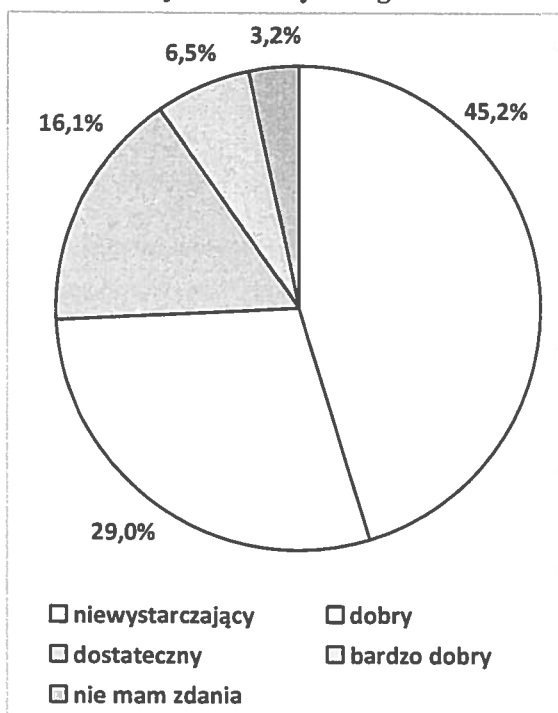

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

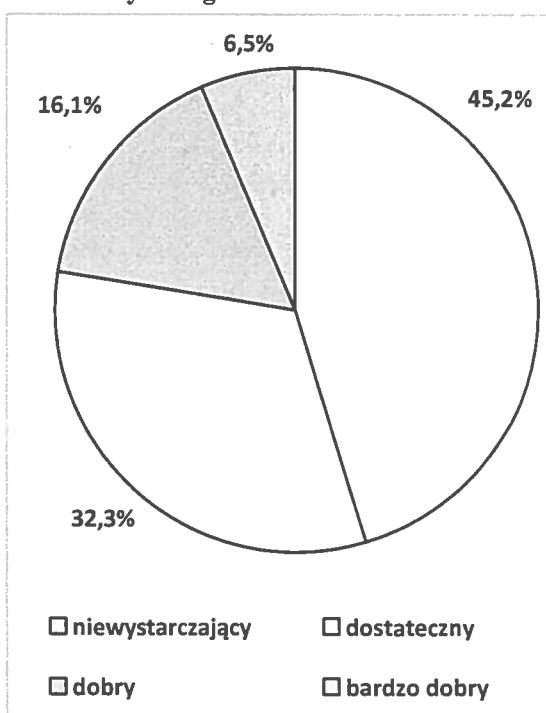
Najliczniejsza grupa respondentów negatywnie oceniła organizację czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie, uznając ją za niewystarczającą (51,6%). Jednocześnie 9,7% oceniło ją bardzo dobrze, a 3,2% badanych było zdania, że organizacja ta jest na dobrym poziomie, 29% uznało ją za dostateczną, natomiast 6,5% nie miało zdania na ten temat.

Odpowiadając na następne pytania przedstawiciele środowiska lokalnego wyrazili swoje opinie odnośnie dostępności placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, wsparcia dziennego i obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie. Wskazali również deficyty w tym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

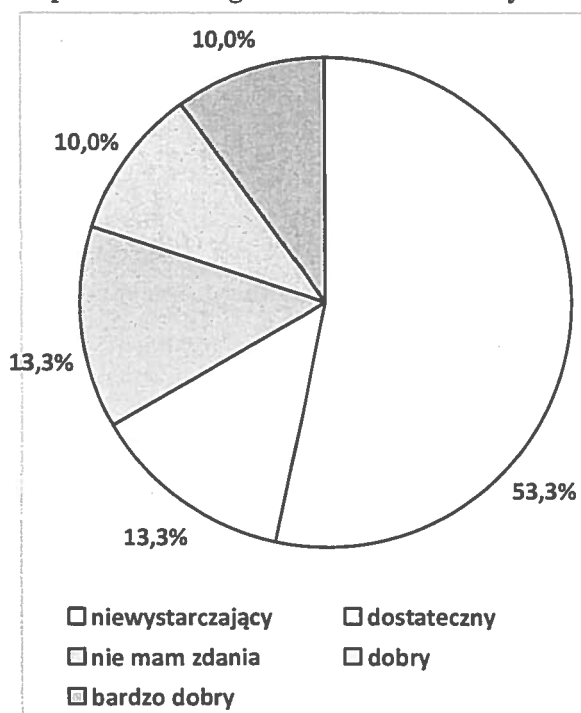

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

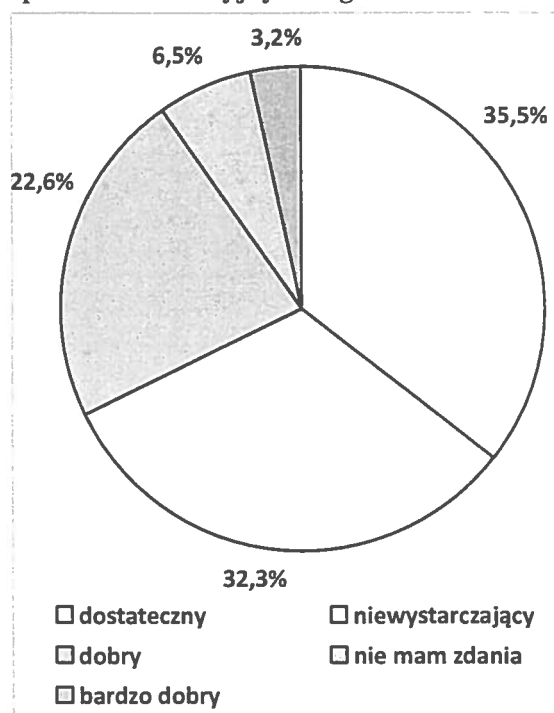
Największa grupa respondentów (45,2%) stwierdziła, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie jest niewystarczający. Za dobry uznało go 29%, za dostateczny 16,1%, natomiast za bardzo dobry 6,5 % ankietowanych. Z kolei 3,2% ankietowanych nie miało zdania na ten temat.

Dostępność placówek kulturalnych w gminie została oceniona podobnie, choć nieco lepiej niż dostępność placówek oświatowo-wychowawczych. Tak samo jak przy poprzednim pytaniu za niewystarczającą uznała ją 45,2% badanych, za dobrą 16,1%, a za bardzo dobrą 6,5% respondentów. Większy natomiast był odsetek badanych, którzy uznali ją za dostateczną (32,3%), a ponadto nie było respondentów, którzy nie mieli zdania.

Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży?

Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Większość (ponad 53%) respondentów stwierdziło, że dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w gminie jest niewystarczający. Ponad 13% uznało go za dostateczny, a łącznie 20% oceniło go jako dobry lub bardzo dobry. Jednocześnie ponad 13% respondentów nie miało zdania.

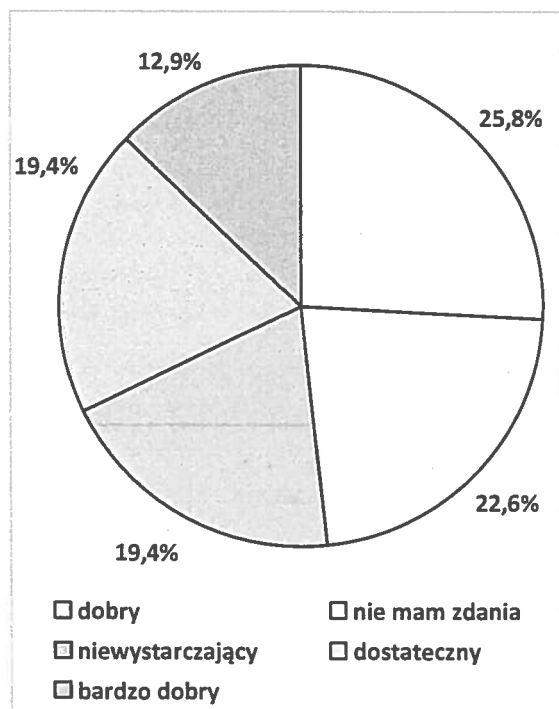
Znacznie lepiej oceniono dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych. Ponad jedna trzecia badanych (35,5%) uznała, że jest dostateczny. Jednak niewiele mniej (32,3%) stwierdziło, że jest on niewystarczający. Natomiast 22,6% uznało go za dobry, a 3,2% za bardzo dobry. Zdania na ten temat nie miało 6,5%.

Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej kino i teatr, zwrócili uwagę także na niewystarczającą liczbę świetlic socjoterapeutycznych.

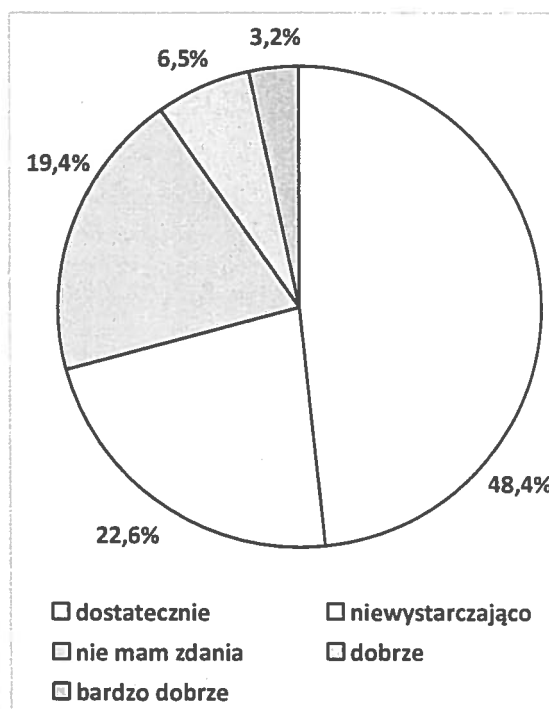
W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej badani dostrzegli deficyty wśród takich obiektów, jak: pływalnia, boiska sportowe, hala widowiskowo-sportowa i ścieżki rowerowe.

W kolejnych pytaniach poproszono ankietowanych o ocenę dostępności wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oraz opinię na temat prowadzonych w gminie działań wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych, których adresatami są rodziny i dzieci.

Wykres 8. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Łącznie ponad jedna trzecia respondentów (38,7%) stwierdziła, że dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie jest dobry lub bardzo dobry. Za dostateczny uznało go ponad 19% ankietowanych, przy czym tyle samo stwierdziło iż jest niewystarczający. Zdania na ten temat nie miało 22,6% badanych.

Z nieco gorszą oceną spotkały się realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne, których adresatami są rodziny i dzieci..

Blisko połowa respondentów (48,4%) oceniła je dostatecznie, a za dobre lub bardzo dobre uznało je łącznie 9,7% respondentów.

Negatywną opinię w tej sprawie przedstawiło 22,6% ankietowanych. Przy tym ponad 19% nie miało na ten temat zdania.

Co zrobić, by poprawić sytuację rodzin, dzieci i młodzieży w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji rodzin oraz dzieci i młodzieży. Odpowiadając na nie, badani szczególną uwagę zwrócili na potrzebę zmniejszenia bezrobocia w gminie, a co za tym idzie na aktywizację zawodową mieszkańców.

Ankietowani podkreślali również konieczność opieki nad rodzinami dysfunkcyjnymi oraz zwiększenia pomocy społecznej dla potrzebujących, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci z rodzin ubogich. Zdaniem respondentów trzeba również lepiej zorganizować wolny czas dzieci i młodzieży, przy jako pożądane wskazano działania w zakresie sportu i rekreacji.

Ponadto według badanych na poprawę sytuacji rodzin i dzieci w gminie pozytywny wpływ mogą mieć spotkania z psychologiem

Instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci

W ostatnim pytaniu poproszono ankietowanych o podanie instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem swojego działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu w przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci.

Wśród nich badani najczęściej wskazywali: Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoły, Policję, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, instytucje sportowe, Kościół, Konstanciński Dom Kultury, organizacje pozarządowe i świetlice środowiskowe.

4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych oraz ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez OPS na pomoc społeczną w gminie w latach 2010-2012.

Tabela 7. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012

wielkość wydatków	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ogółem	7.052.256,78 zł	6.804.356,78zł	7.429.212,02 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	1.479.753,93 zł	1.677.844,21 zł	1.967.962,69 zł
w tym na świadczenia rodzinne	2.821.066,41 zł	2.851.792,31 zł	2.867.729,54zł
na zadania własne gminy	3.396.849,53 zł	3.744.670,00 zł	4.283.849,13 zł
na zadania zlecone gminie	3.517.166,87 zł	2.983.936,60 zł	3.023.882,83 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2010-2012 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy wahała się. W latach 2011-2012 dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań własnych. W ich ramach największe sumy przeznaczono na zasiłki celowe i w naturze. Mniej środków wydatkowano natomiast na realizację zadań zleconych, które dominowały jedynie w wydatkach roku 2010.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin i przebywających w nich osób, objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2010-2012.

Tabela 8. Rodziny i przebywające w nich osoby, objęte pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba rodzin	539	501	519
liczba osób w rodzinach	1.157	1.065	1.112
udział osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	4,9%	4,5%	4,7%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012 wahała się (539 w 2010 r., 501 w 2011 r., 519 w 2012 r.). Analogicznie zmieniała się również liczba osób przebywających w tych rodzinach (1.157 w 2010 r., 1.065 w 2011 r., 1.112 w 2012 r.).

Generalnie na mniejszą w latach 2011-2012 liczbę beneficjentów systemu mogło mieć wpływ m.in. niskie kryterium dochodowe obowiązujące przy ubieganiu się o wsparcie (wówczas 477 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 351 zł na osobę w rodzinie), które zawężyło liczbę osób uprawnionych do korzystania z pomocy.

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat typów rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012.

Tabela 9. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012

typy rodzin		liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
		2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
rodziny ogółem		666	613	618	1.479	1.292	1.383
o liczbie osób:	1	316	331	313	316	331	313
	2	107	81	112	214	162	224
	3	115	81	80	345	243	240
	4	67	70	64	268	280	256
	5	39	32	28	195	160	140
	6 i więcej	22	18	21	141	116	210
w tym: rodziny z dziećmi ogółem		346	312	312	1.181	1.139	1.108
o liczbie dzieci:	1	133	130	140	289	349	420
	2	106	92	97	329	301	313
	3	58	56	42	275	263	181
	4	31	23	24	161	143	123
	5	13	5	4	85	35	31
	6	3	6	5	24	48	40
	7 i więcej	2	0	0	18	0	0
rodziny niepełne ogółem		106	104	118	299	308	341
o liczbie dzieci:	1	46	41	50	92	82	100
	2	39	38	46	117	114	138
	3	15	17	15	60	68	60
	4 i więcej	6	8	7	30	44	43
rodziny emerytów i rencistów ogółem		204	189	181	345	306	276
o liczbie osób:	1	129	131	126	129	131	126
	2	36	25	33	72	50	66
	3	20	16	11	60	48	33
	4 i więcej	19	17	11	84	77	51

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Analiza struktury rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012, wykazała, iż najliczniejsze grupę stanowiły: osoby samotne (w 2010 r. 316, w 2011 r. 331 i w 2012 r. też 313), rodziny liczące 2 lub 3 osoby (odpowiednio w 2010 r. 107 i 115, w 2011 r. po 81, w 2012 r. 112 i 80) oraz czteroosobowe (w 2010 r. 67, w 2011 r. 70, w 2012 r. 64).

Odmiennie wyglądała struktura beneficjentów, biorąc pod uwagę poszczególne typy rodzin. W przypadku rodzin z dziećmi największe grupy w latach 2010-2012 stanowiły rodziny posiadające jedno dziecko (w 2010 r. 133, w 2011 r. 130, a w 2012 r. 140) i dwoje dzieci (w 2010 r. 106, w 2011 r. 92, a w 2012 r. 97). Natomiast wśród rodzin niepełnych najliczniejsze były rodziny posiadające jedno dziecko (w 2010 r. 46, w 2011 r. 41, w 2012 r. 50) lub dwoje dzieci (w 2010 r. 39, w 2011 r. 38, w 2012 r. 46). Z kolei w odniesieniu do rodzin emerytów i rencistów największą grupę beneficjentów w latach 2010-2012 stanowiły osoby samotne (w 2010 r. 129, w 2011 r. 131, a w 2012 r. 126).

Najliczniej reprezentowane w 2011 roku grupy wśród objętych wsparciem OPS stanowiły osoby i rodziny ubogie, charakteryzujące się niskim poziomem dochodów. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach.

Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
ubóstwo	172	150	173	337	282	353
potrzeba ochrony macierzyństwa	56	39	45	219	159	190
bezrobocie	203	194	223	515	507	570
niepełnosprawność	111	104	103	186	183	177
długotrwała lub ciężka choroba	304	257	246	539	444	410
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	155	194	193	587	797	716
przemoc w rodzinie	4	1	5	12	3	20
alkoholizm	59	53	60	123	115	114
narkomania	12	6	5	36	12	14
trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	13	17	40	19	36
zdarzenia losowe	58	11	9	165	25	18
sytuacja kryzysowa	0	0	1	0	0	2
bezdomyłość	4	7	15	5	19	34

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Analizując przyczyny przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2010-2012 należy stwierdzić, że do głównych powodów przyznawania pomocy zaliczały się: długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie i ubóstwo.

Warto też zwrócić uwagę na fakt, że do najistotniejszych przyczyn udzielania przez Ośrodek wsparcia należały: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niepełnosprawność i alkoholizm.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie przez OPS wpływały na formę udzielanego rodzinom wsparcia. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2010-2012

formy pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
pieniężna	539	501	519	1.157	1.065	1.120
rzeczowa	145	144	166	552	537	625
praca socjalna	666	613	618	1.479	1.292	1.383
poradnictwo specjalistyczne	0	2	1	0	2	8
schronienie	0	2	2	0	2	4
usługi opiekuńcze	65	67	66	76	72	75
specjalistyczne usługi opiekuńcze	3	2	3	11	9	10

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W latach 2010-2012 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była prowadzona z beneficjentami praca socjalna, polegająca ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. W omawianym okresie liczba objętych tą formą wsparcia rodzin i osób w rodzinach ulegała wahaniom, przy czym największa była w 2010 r. a najniższa w 2011 r.

Do najczęściej udzielanych mieszkańcom gminy form wsparcia zaliczały się również: pomoc finansowa (głównie w postaci zasiłków celowych, stałych i okresowych) oraz pomoc rzeczowa.

Wśród form pomocy udzielanej przez Ośrodek znalazły się również usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, poradnictwo specjalistyczne oraz schronienie.

W latach 2010-2012 Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie realizował program rządowy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, który ma na celu m.in. wspieranie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom jego pozbawionym, ze szczególnym uwzględnieniem osób z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich. Czas realizacji tego Programu obejmuje lata 2006-2013. Na realizację powyższego Programu przeznaczono w 2010 r. ogółem 210.022,42 zł, z czego środki własne gminy wynosiły 120.255,45 zł, a dotacje z budżetu państwa 89.766,97 zł; w 2011 r. przeznaczono ogółem 208.335,74 zł, z czego środki własne gminy wynosiły 115.535,74 zł, a dotacje z budżetu państwa 82.800 zł, w 2012 r. przeznaczono ogółem 252.546,19 zł z czego środki własne gminy stanowiły 99.345,70 zł.

W ramach realizacji Programu pomocą w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na żywność w 2010 r. objęto 405 mieszkańców (z czego 250 osób korzystało z posiłku, a 155 ze świadczenia pieniężnego na żywność), w 2011 r. objęto 465 mieszkańców (z czego 265

osób korzystało z posiłku, a 200 osób ze świadczenia pieniężnego), w 2012 r. objęto 375 mieszkańców (z czego 291 korzystało z posiłku, a 84 osoby ze świadczenia pieniężnego na żywność).

OPS realizował również projekt systemowy „Aktywizacja Zawodowa Osób Zagrożonych Wykluczeniem Społecznym” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet VII. Promocja Integracji Społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i Upowszechnianie Aktywnej Integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i Upowszechnianie Aktywnej Integracji Przez Ośrodki Pomocy Społecznej. Celem projektu było nabycie przez beneficjentów ostatecznych projektu nowych kwalifikacji realizowanych w kilku aspektach (aktywizacja edukacyjna, zawodowa i zdrowotna). W 2010 r. całkowity koszt projektu wynosił 145.021,07 zł (w tym 123.267,90 zł z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz 6.525,96 zł z Budżetu Państwa). Wkład gminy w 2010 r. wynosił 15.227,21 zł. W 2011 r. całkowity koszt projektu wynosił 150.000 zł (127.500 zł z Europejskiego Funduszu Społecznego, 6.7500 zł z Budżetu Państwa). Wkład gminy w 2011 r. wynosił 15.750 zł. W 2012 r. finalny koszt projektu wynosił 121.000 zł (103.275 zł z Europejskiego Funduszu Społecznego, 5.467,50 zł z Budżetu Państwa). Wkład gminy w 2012 r. wynosił 12.758 zł. W roku 2010 w projekcie udział wzięło 15 osób, w 2011 r. 12 osób, a w 2012 r. 14 osób.

W ramach realizowanych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie przyznawał świadczenia rodzinne. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	8.567	8.214	7.770
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	57	53	44
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	458	431	197
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	457	406	486
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	425	404	335
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	499	471	443
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	956	992	919
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.356	1.301	1.164

zasiłek pielęgnacyjny	3.204	3.416	3.516
świadczenie pielęgnacyjne	328	414	434
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	266	230	246
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	16.573	16.333	15.554

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

W gminie Konstancin-Jeziorna najczęściej wypłacano zasiłek rodzinny (w 2010 r. 8.567 świadczeń, w 2011 r. 8.214, a w 2012 r. 7.770), który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Do często przyznawanych świadczeń należał zasiłek pielęgnacyjny, który służy częściowemu pokryciu wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji (w 2010 r. 3.201 świadczeń, w 2011 r. 3.416, a w 2012 r. 3.516) oraz dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (w 2010 r. 1.356 świadczeń, w 2011 r. 1.301, a w 2012 r. 1.164).

Istotną formę wsparcia stanowił dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (956 świadczeń w 2010 r., 992 w 2011 r., 919 w 2012 r.).

W latach 2010-2012 z roku na rok rosła kwota i liczba składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, które opłacał Ośrodek Pomocy Społecznej za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne: w 2010 r. liczba składek wyniosła 295 (na kwotę 38.959 zł), w 2011 r. 354 (46.533 zł), a w 2012 r. 354 (49.937 zł).

Kolejną formę wsparcia świadczoną rodzinom przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie stanowiło świadczenie alimentacyjne. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	120	132	122
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	1.487	1.496	1.640
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	582.600 zł	630.802,52 zł	651.916 zł

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2010-2012 przyznano świadczenie alimentacyjne wahała się. W 2010 roku było to 120 osób, w 2011 r. 132 osoby, a w 2012 r. 122 osoby. Rosła natomiast systematycznie kwota wydatkowana na ten cel (z 582.600 zł

w 2010 r. wzrosła do 651.916 zł w 2012 r.). Również liczba wypłacanych świadczeń rosła: w 2010 r. wynosiła 1.487, w 2011 r. 1.496, a w 2012 r. 1.640.

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Piasecznie funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostka powiatowa obejmuje zasięgiem działania również mieszkańców gminy. Wybrane dane dotyczące działalności PCPR w odniesieniu do ludności gminy Konstancin-Jeziorna w latach 2010-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012

	2010 r.	2011 r.	2012 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	5	4	3
liczba dzieci z gminy adoptowanych	3	3	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	10	9	1
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	9	9	5
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	47	49	37
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	23	18	15
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	32	34	28
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	11	12	10

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie.

W latach 2010-2012 liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy była na podobnym poziomie (32 w 2010 r., 34 w 2011 r., 28 w 2012 r.), przy czym w latach 2010-2012 w sumie 33 dzieci z gminy usamodzielniało się i opuściło rodzinę (kolejno: 11, 12, 10).

4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

Dzieci i rodziny z gminy Konstancin-Jeziorna obejmowane są także wsparciem ze strony Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piasecznie.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie realizuje rozporządzenie MEN w sprawie zasad i organizacji udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej poprzez: pomoc psychologiczną dziecku małemu 0-5 lat, pomoc psychologiczną dziecku sześciolalnemu, pomoc psychologiczno-pedagogiczno-logopedyczną uczniom szkół podstawowych, uczniom gimnazjum, uczniom szkół ponadgimnazjalnych, pomoc rodzinie, pracę na rzecz szkół i placówek.

W Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej działają także zespoły orzekające, które orzekają w sprawach: wad wzroku, wad słuchu, autyzmu (w tym zespołu Aspergera), upośledzenia umysłowego w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym, niepełnosprawności ruchowej, niepełnosprawności sprzężonych, zagrożenia niedostosowaniem społecznym, niedostosowania społecznego, zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, potrzebie nauczania indywidualnego, potrzebie indywidualnego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nie prowadzi statystyk dla poszczególnych gmin, dane Poradni obejmują cały powiat piaseczyński. Poniżej przedstawione są formy udzielonej pomocy przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną na terenie powiatu piaseczyńskiego w roku szkolnym 2011/2012..

Tabela 15. Dzieci z powiatu piaseczyńskiego objęte wsparciem przez PPP w Piasecznie w roku szkolnym 2011/2012

forma udzielonej pomocy	liczba dzieci objętych pomocą w roku szkolnym 2011/2012
liczba przyjętych dzieci i młodzieży	5615
liczba wydanych opinii	1248
liczba wydanych orzeczeń	228
liczba dzieci objętych terapią EEGBIOFEEDBACK	233
liczba dzieci objętych terapią psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną	848
terapia integracji sensorycznej	107
badanie uwagi słuchowej	216
zajęcia grupowe dla 3-4latków	14

Dane Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Piasecznie.

4.7. RODZINA I DZIECKO POD KURATELĄ SĄDOWĄ

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 ze zmianami), kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

II Zespół Kuratorskiej Służby Sadowej przy Sądzie Rejonowym w Piasecznie w 2012 roku prowadził na terenie gminy Konstancin-Jeziorna 104 dozory wobec 98 osób, w tym 6 dozorów (wobec 6 podopiecznych) dotyczących problemów przemocy w rodzinie.

Ponadto na terenie Konstancina-Jeziorna nadzorem kuratora objętych było w 2012 r. 10 rodzin, w których występowała lub występuje przemoc.

4.8. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku programu wspierania rodziny stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stał się obszar rodziny, dziecka i młodzieży.

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • zapobieganie dysfunkcjom rodzin • prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • bieżące analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży przez pracowników socjalnych i pracowników placówek oświatowych • dostateczny dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia • inicjowanie powstawania w gminie grup wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • działania służące utworzeniu na terenie gminy nowych placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • koordynacja działania instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież w gminie • rozwijanie opieki przedszkolnej w gminie • rozwijanie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego w gminie • podejmowanie działań mających na celu podniesienie poziomu nauczania • dostosowywanie oferty spędzania wolnego czasu do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży • współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone działania na rzecz rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego w gminie

<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia • prowadzenie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców gminy 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • istnienie warunków umożliwiających efektywne prowadzenie pracy socjalnej • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • istnienie grup i ośrodków wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin • koordynacja działań instytucji wspierających rodziny, dzieci i młodzież, zwiększająca skuteczność udzielanej pomocy • odpowiednia dostępność przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjalnych w gminie • dostęp do szkół ponadgimnazjalnych • zadowalający poziom nauczania w placówkach oświatowych • zwiększająca się liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego • rosnąca liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży • zwiększająca się świadomość zdrowotna mieszkańców gminy • dobra dostępność opieki medycznej w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • stała liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie • rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży w gminie • deficyt organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży

Inne mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia w obszarze RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • szkolenia dla bezrobotnych • realizacja programów w ramach PO KL w OPS i szkołach • prowadzenie prac społeczno-użytecznych na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • brak programów dla młodzieży ponadgimnazjalnej
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zwiększanie miejsc w świetlicach środowiskowych • podnoszenie kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach w ramach PO KL i działalności PUP • większa liczba zajęć sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> • rosnące bezrobocie • duża liczba osób uzależnionych na terenie gminy • trudna sytuacja finansowa mieszkańców gminy

4.9. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko, są instytucje i organizacje które działają na terenie danej gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców. W gminie Konstancin-Jeziorna oraz w jej sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje mające w orbicie swoich zainteresowań rodzinę i dziecko. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 16. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Konstancinie-Jeziornie	ul. Rycerska 13, 05-510 Konstancin-Jeziorna
2.	Gminne Przedszkole nr 1 w Konstancinie-Jeziornie	ul. Oborska 2, 05-510 Konstancin-Jeziorna
3.	Tęczowe Przedszkole Gminy Konstancin-Jeziorna	ul. Jaworskiego 3, 05-510 Konstancin-Jeziorna
4.	Gminne Przedszkole nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi : „Leśna Chatka”	ul. Warecka 6, 05-510 Konstancin-Jeziorna
5.	Gminne Przedszkole nr 5 w Oborach	ul. Obory 5, 05-510 Konstancin-Jeziorna
6.	Zespół Szkół nr 1 w Konstancinie-Jeziornie	ul. Wojewódzka 12, 05-510 Konstancin-Jeziorna
7.	Zespół Szkół nr 2 w Konstancinie-Jeziornie	ul. Żeromskiego 15, 05-510 Konstancin-Jeziorna
8.	Zespół Szkół nr 3 im. Ks. Jana Twardowskiego w Konstancinie-Jeziornie	ul. Bielawska 57, 05-520 Konstancin-Jeziorna
9.	Zespół Szkół nr 4 w Słomczynie	ul. Wilanowska 218, 05-507 Słomczyn
10.	Zespół Szkół Integracyjnych nr 5 w Konstancinie-Jeziornie	ul. Szkolna 7, 05-520 Konstancin-Jeziorna
11.	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Macieja Rataja	Opacz, 05-520 Konstancin-Jeziorna
12.	Zespół Szkół im. Władysława Stanisława Reymonta	ul. Mirkowska 39, 05-520 Konstancin-Jeziorna
13.	Świetlica środowiskowa	ul. Sobieskiego 6A, 05-520 Konstancin-Jeziorna
14.	Konstanciński Dom Kultury	ul. Mariana Jaworskiego 18, 05-510 Konstancin-Jeziorna
15.	Szkolny Klub Sportowy „Konstancie”	ul. Gąsiorowskiego 12/14, 05-510 Konstancin-Jeziorna
16.	Uczniowski Klub Sportowy „Zryw”	Słomczyn 35, 05-507 Słomczyn
17.	Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Kosa-Konstancin”	ul. Bielawska 78, 05-520 Konstancin-Jeziorna
18.	Uczniowski Klub Sportowy „Cirrus”	ul. Mirkowska 39, 05-510 Konstancin-Jeziorna
19.	Uczniowski Klub Sportowy „Opacz”	Opacz 9, 05-520 Konstancin-Jeziorna
20.	Uczniowski Klub Sportowy „AirBall Konstancie”	ul. Wojewódzka 12, 05-510 Konstancin-Jeziorna

21.	Uczniowski Klub Sportowo-Turystyczny „Traper”	ul. Żeromskiego 15, 05-510 Konstancin-Jeziorna
22.	Uczniowski Klub Sportowy G.C. UNITED	Gassy 13 E, 05-520 Konstancin-Jeziorna
23.	Stowarzyszenie Kultury Fizycznej „Pogoń” Konstancie	ul. Głowackiego 3/5, 05-510 Konstancin-Jeziorna
24.	Stowarzyszenie Sportowe „Mirków” Konstancie	ul. Kościelna 30, 05-510 Konstancin-Jeziorna
25.	Ludowy Klub Sportowy „Skra-Konstancin”	Obory, 05-520 Konstancin-Jeziorna
26.	Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji	ul. Żeromskiego 15, 05-510 Konstancin-Jeziorna
27.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Piasecznie	ul. Chyliczkowska 14, 05-500 Piaseczno
28.	Stowarzyszenie „Ponad” Pomocy Dzieciom Nadpobudliwym	ul. Batorego 12, 05-510 Konstancin-Jeziorna
29.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Piasecznie	ul. Chyliczkowska 20, 05-500 Piaseczno
30.	Sąd Rejonowy w Piasecznie	ul. Kościuszki 14, 05-500 Piaseczno
31.	Komenda Powiatowa Policji w Piasecznie	ul. Kościelna 3, 05-500 Piaseczno
32.	Centrum Wolontariatu w Warszawie	ul. Nowolipki 9b, 00-151 Warszawa

Dane Urzędu Miasta i Gminy w Konstancinie-Jeziornie.

W gminie Konstancin-Jeziorna funkcjonują również obiekty rekreacyjno-sportowe, z których mogą korzystać dzieci, młodzież i rodziny. Są to:

- hala sportowa,
- siłownia,
- sala fitness,
- duża sala gimnastyczna w Szkole nr 3
- mała sala gimnastyczna w Szkole nr 3
- boisko w szkole nr 1
- place zabaw.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2016 jest następujący:

**Wspieranie rodzin i dzieci w gminie Konstancin-Jeziorna,
zaspakajanie ich potrzeb, zapewnianie im bezpieczeństwa
oraz możliwości rozwoju w środowisku lokalnym**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów operacyjnych oraz działań.

Cel operacyjny 1.:

Wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym poprzez:

- **zwiększanie potencjału rozwojowego rodzin,**
- **wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,**
- **zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.**

Działania do celu operacyjnego 1.:

- Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin.
- Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. poprzez rozpowszechnianie ogólnopolskich akcji promocyjnych, organizowanie imprez, rozmowy ze specjalistami, pogadanki.
- Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną, m.in. poprzez utworzenie zespołu pracy socjalnej.
- Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej.
- Ustanawianie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
- Zatrudnienie asystentów rodziny.
- W razie potrzeby opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin.
- Wzmacnianie więzi rodzinnych m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.
- Upowszechnianie wśród członków rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach i zatrudnienia socjalnego.
- Udzielanie przez OPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
- Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
- Promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.
- Rozwój budownictwa socjalnego na terenie gminy.

- Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich.
- Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- Opracowywanie i realizowanie projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
- Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, Prokuratury Rejonowej, Sądu Rejonowego i kuratorów sądowych, Policji, organizacji pozarządowych i Kościoła.

Cel operacyjny 2.:

Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju poprzez:

- **podnoszenie poziomu wychowania i edukacji, udzielanie pomocy uczniom ubogim, uzdolnionym i niepełnosprawnym,**
- **rozwijanie środowiskowych form wsparcia dzieci i młodzieży,**
- **zwiększanie możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze, sporcie i rekreacji.**

Działania do celu operacyjnego 2.:

- Podjęcie działań w kierunku zwiększenia na terenie gminy dostępności opieki przedszkolnej oraz zapewnienia opieki dzieciom do lat 3.
- Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) i programy nauczania.
- Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej, m.in. poprzez zwiększenie w szkołach liczby zajęć edukacyjnych i wychowawczych – w miarę zapotrzebowania i możliwości finansowych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki), organizowanie zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach dydaktycznych oraz w kulturze, sporcie i rekreacji, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły.

- Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych, przyznawanie im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe w miarę możliwości finansowych gminy.
- Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych poprzez tworzenie klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły.
- Realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
- Rozwijanie sieci i oferty świetlic w gminie; podjęcie działań w kierunku utworzenia świetlicy socjoterapeutycznej,
- Rozszerzenie oferty organizowanych w placówkach oświatowych zajęć pozalekcyjnych.
- Wzbogacanie ofert zajęć pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.
- Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gminie i wyposażenie jej w odpowiedni sprzęt.
- Propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych, m.in. w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.
- Opracowywanie i realizowanie projektów na rzecz dzieci współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Cel operacyjny 3.:

Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego poprzez:

- zaspakajanie potrzeb zdrowotnych i rehabilitacyjnych rodzin i dzieci,
- przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zjawisku przemocy w rodzinie,
- wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa u rodzin i dzieci.

Działania do celu operacyjnego 3.:

- Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia poprzez np. realizację projektów promujących zdrowie.
- Przeprowadzanie cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży – program szczepień przeciwko grypie i meningokokom.
- Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.
- Zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie gminy.

- Opracowywanie, realizowanie lub współdziałanie placówek oświatowych w realizacji edukacyjnych programów prozdrowotnych.
- Zwiększenie dostępności rehabilitacji dla rodzin i dzieci, m.in. poprzez zapewnienie transportu do placówek świadczących usługi w tym zakresie.
- Opracowywanie i realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie i przestępczości; włączanie w ich realizację policjantów.
- Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
- Organizowanie spotkań z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży, włączanie rodziców w działalność edukacyjno-informacyjną.
- Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
- Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

6. REALIZACJA PROGRAMU

Działania wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Konstancin-Jeziorna na lata 2014-2016 mają charakter ciągły. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz Gminy, Rada Miejska, Urząd Miasta i Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświatowo-wychowawcze szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne oraz placówki wsparcia dziennego.

Partnerami w realizacji działań są z kolei: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, szkoły ponadgimnazjalne, placówki kulturalne spoza gminy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki służby zdrowia, ośrodki wsparcia, tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Piasecznie, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościół i społeczność lokalna.

Źródłami finansowania działań będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni (krajowi i zagraniczni).

Do oceny stopnia wdrożenia działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów operacyjnych zostaną wykorzystane poniżej przedstawione wskaźniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym
- liczba rodzin wspierających oraz liczba rodzin przez nie wspieranych,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich opieką,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych oraz liczba rodzin nimi objętych,
- liczba imprez zorganizowanych dla rodzin,
- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,

- liczba nowych mieszkań socjalnych,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka.

Cel operacyjny 2.:

- liczba dzieci do lat 3 objętych opieką oraz liczba dzieci objętych opieką przedszkolną,
- liczba nauczycieli doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba doposażonych placówek oświatowych,
- liczba zajęć wychowawczych i edukacyjnych,
- liczba uczniów objętych pomocą stypendialną i zasiłkami szkolnymi,
- liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych,
- liczba uczniów dowożonych do szkół,
- liczba uczniów uzdolnionych, którym przyznano stypendia,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych oraz liczba dzieci i młodzieży nimi objętych,
- liczba świetlic oraz liczba dzieci z nich korzystających,
- liczba organizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych,
- liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych,
- liczba wolontariuszy,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych.

Cel operacyjny 3.:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,
- liczba dzieci i młodzieży objętych cyklicznymi badaniami,
- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób korzystających z rehabilitacji,
- liczba opracowanych i realizowanych programów lub działań profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie i przestępczości oraz liczba osób nimi objętych.

- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba spotkań z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Kierownik OPS-u przedstawia je Burmistrzowi i Radzie Miejskiej wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w terminie zgodnym z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabele:

- Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2010-2012
- Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2010-2012
- Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2010-2012
- Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe gminy w latach 2010-2012
- Tabela 5. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 6. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół
- Tabela 7. Środki finansowe wydatkowane przez OPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2010-2012
- Tabela 8. Rodziny i przebywające w nich osoby, objęte pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 9. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 10. Najczęstsze powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 11. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez OPS w latach 2010-2012
- Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 13. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2010-2012
- Tabela 14. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2010-2012
- Tabela 15. Dzieci z powiatu piaseczyńskiego objęte wsparciem przez PPP w Piasecznie w roku szkolnym 2011/2012
- Tabela 16. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy

Wykresy:

- Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające rodziny mieszkające w gminie
- Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowalająca
- Wykres 3. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?
- Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?
- Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?
- Wykres 6. Jaki jest dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży?
- Wykres 7. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

Wykres 8. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?

Wykres 9. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci?

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINNEJ
Mieczysław Ciesławski